

Igranje

(Excerpt in Serbian)

Translated by: Jelena Dedeić

Contact of the translator: jelena.rasic@sezampro.rs

Kraj priče

Večeru sam pripremala ceo dan, u stvari spremala sam je dva dana, prethodni dan sam napravila tiramisu, pre podne sam skuvala kafu i ostavila je da se hladi sve do večeri, uveče sam umutila sneg od belanaca, posebno slatku pavlaku, posebno žumanca i šećer, u pavlaku penasto umešala najpre izudarana žumanca, zatim maskrapone, najzad sneg, penasto, sviđa mi se izraz penasto umešajte, piše još radi polako, s osećajem, pratila sam sva uputstva, kao što je napisano, sve sam radila polako i sa osećajem, usput sam se zenovski posvećivala detaljima, uvežbala se u usredsređivanju, kad sam mutila jaja, govorila sam sebi sad mutiš jaja, sad dolivaš rum, kad sam ga dolivala, sad dodaješ vanilin šećer, kad sam ga istresala u činiju, zaposliti se, zaposliti se nečim, biti pri stvari, pre spavanja se osvrnuti na dan i razmisliti o njemu, osmehnuti se na sve što si uradio dobro, razmisliti kako možeš da poboljšaš stvari koje ti nisu išle od ruke, ali to uopšte ne deluje, to je utopija, zapravo ne, nije utopija, samo ravnoteža između uspeh i neuspeh stvari ne mora da ide čoveku u korist, pre spavanja možeš da napraviš inventar dana, počinješ od jutra, kod još jednog propuštenog izlaska sunca, jer si od iscrpljenosti zaspao trenutak pre njega, probudio si se usred prepodneva, bolelo te je celo telo, ustao si, vršljao po stanu, odlučio da ovaj put kreneš u kupovinu, ovog puta stvarno, jer nije to ništa, inventar nastavljaš na tom mestu, dakle odlučio si da izađeš iz stana, ali te je nešto zaustavilo, nešto te je zadržavalo, plašio si se nečega spolja, onda si dugo pregovarao sa samim sobom, deo tebe je govorio hajde, pokreni se već jednom napolje, a deo ne, ne još sada, malo kasnije, prevali se podne, Erik se vrati s posla, dan polako klizi prema večeri, večer postaje zrelo i Erik kaže idemo da spavamo, kažeš idemo, ali se u sebi bojiš sati koji su pred tobom, Erik će uskoro zaspati, zahrkaće, okrenuće se na drugu stranu, a ti ćeš biti sasvim sama na svetu, zakopana u živi pesak nesanice, vrtećeš se u krevetu, protresaćeš jastuk, tražićeš udoban položaj, popravljati pokrivač, ali spavanja neće biti, još dugo ga neće biti, umesto toga će te obletati uspomene na lica u domu zdravlja koja su odjednom počela da se okreću na drugu stranu, na ponižavajuće poglede na razgovorima za posao, preplitaće se sa uspomenu od pre deset, dvadeset godina, sa situacijama u kojima si potpuno pogrešno reagovala, s onima kada nisi reagovala, a trebalo je, ponovo ćeš prolaziti kroz te stvari, prošli put sam sa sećanjem odlutala u vremena kad sam bila još u osnovnoj školi i živeli smo u kući s baštom i voćnjakom, imali smo nekoliko kokošaka, u poluprovincijskom naselju, setila sam se kako je komšijama pobegao pas, pojurio je za našim petlom i gonio ga, našli smo ga tek posle dva sata, oguljenog i krvavog, drhtao je u kotlarnici, tamo je utekao, komšija je pobesneo, pozvao lovca, zajedno su otišli prema šumi, komšija sa psom na kaišu, lovac s puškom na ramenu, videla sam ih kroz prozor i mislila tako mu i treba, a

mama je rekla komšijin dečak će za dva dana doći kući, psa nigde neće biti. Komšijin dečak je bio na završnom izletu na kraju osnovne škole, pas je bio njegov i mnogo ga je voleo, u trenutku mi je bilo žao što sam pomislila tako mu i treba, trebalo je da potčim za njima, trebalo je komšiji da kažem molim vas nemojte da ga ubijete, komšija bi me saslušao, razmislio bi, verovatno bi razmislio, lovac ne bi imao ništa protiv, jer nije postao lovac da bi psima na dva metra prosvirao metak kroz glavu, ali to nisam učinila, sedela sam pored prozora i govorila sebi da ne mogu ništa da promenim, njihov sin je za dan dva došao kući i prepuklo mu je srce, kako da sad to promenim, kako da to popravim, šta da uradim da se izgadi, šta, da ima istu težinu kao saznanje četrnaestogodišnjaka da su mu ubili psa dok je prvi put u životu odsustvovao iz kuće na tri dana, tih, takvih stvari se sećam, kad ne mogu da zaspim, noći jedna za drugom isplivavaju na površinu kao crknute ribe, mekom, ranjivom stranom okrenute nagore, do jutra mislim o tome, dok ne iznemognem od iscrpljenosti, onda se krug preokrene, dan se ponovi i tako dalje.

Tiramisu je odličan ako jednu noć odleži u frižideru, uz to smo pili onaj prelepi muškati s haloških vinograda, pre toga smo jeli druge stvari koje sam pripremala preko dana i usput pili laški rizling od istog seljaka, sve sam pripremila tako da nas je uveče već čekalo u kuhinji na pultu, mogao si samo da uzmeš tanjir i da se prošetáš od jedne do druge ploče za serviranje, od jednog do drugog poslužavnika, kad sam gledala sve zajedno, činilo mi se kao da bi taj hladni bife napravio neko ko hoće da ostavi utisak na goste, a nema pojma o kulinarstvu, mada se time nisam opterećivala, zaista se nisam opterećivala, i to sam primetila i osećaj je bio prijatan, dobro mi je izgledalo već to što ćemo imati šta da pojedemo i što naočigled gostiju ne treba ništa da spremam, mešam, seckam, posipam, sasvim suprotno od Poliča, on uvek priprema hranu koju dovršava pred publikom, svestan je koliko su elegantni njegovi pokreti i kako je tada u našim očima sav lep, postoji ta velika razlika među nama, ono što on radi ljudi primećuju i dive mu se, a ono što sam ja uradila primetili bi samo ako bih ga negde polomila, ako sam pomešala pogrešne nijanse, premalo ili previše izbrusila zube, kad sam uradila kako treba, niko nikada nije ništa primetio. Erik se ljutio što opet kasne, kao svaki put, meni to više ne smeta, uvek u dogovoreno vreme uračunam i zakašnjenje od 45 minuta i sve protekne kao podmazano, kad su Poliči pozvonili, baš sam na balkonu odsekla nekoliko grančica ruzmarina, podigla sam pogled i nebo je plamtelo, plamtelo je kao da se po njemu razlila blaga rumena svetlost, predmeti nisu bacali sive senke, već ljubičaste, rekla sam svi prvo na terasu, ovo morate da vidite, stajali smo na terasi, gledali prema zapadu i ćutali, početak naše večeri je bio prelep.

Posle nekoliko sati je nestalo struje, upravo nam je ponestajalo hrane i rizlinga, želeli smo da odmorimo želuca, da ih pripremimo za desert, kada je nestalo, Erik je zapalio veliku sveću, dnevna soba je blago zamirisala na pačuli, i rekao ima li neko ideju šta sad da radimo, rekla sam ako želite mogu nešto da pročitam, uzela sam malu led bateriju i prvu knjigu koja mi se našla pod rukom, mislila sam da je to Efraim Kišon, da ću moći da izaberem neku zabavnu porodičnu priču, ali zgrabila sam Brulca, pomislila sam da se sve stvari događaju s razlogom, otvorila i počela da čitam, pročitala sam priču o mašinovođi, osećala sam se kao narodni pesnik koji uz otvorenu vatru pripoveda priče o junačkim Vikinzima, sve troje su ćutali i pažljivo me slušali,

struja još nije došla, kad sam završila čitanje, ugasila sam bateriju, u sobi je gorela samo velika mirišljava sveća, lica sam jedva prepoznavala, kao da su u krugu bile sakupljene samo meke, slatke crte ljudskih lica, još smo malo ćutali, Erik je zatim rekao dobra priča, Irena je rekla dobra je i kraj je srećan, to mi se sviđa, Polič nije rekao ništa, kao i uvek je najpre nekoliko trenutaka razmišljao pre nego što je progovorio, u ustima je uvek prvo formirao rečenicu pre nego što bi je izrekao, opet smo malo ćutali, Ireni nije niko prigovarao, morala sam to biti ja, rekla sam kako misliš srećan kraj, rekla je pa na kraju mašinovođa ipak ne izvrši samoubistvo, ja ali upravo to je tragično, njegov život je grozan, očajan je i nema razloga da i dalje živi, ali ne ubija se, vraća se u taj grozan život koji ga guši, cedi i čini nesrećnim, Polič progovara znam šta želiš da kažeš, Marinka, Polič bi nastavio misao, složio bi se sa mnom, razgovarali bismo o tome, razmenjivali mišljenja, različita gledišta, ali mu je Erik upao u reč i rekao Marinka, kod kuće ga je čekao neko ko ga je voleo, priča ima srećan kraj, žena nije izgubila muža, dete nije izgubilo oca, onda je opet nešto rekao Polič, ali drugačijim tonom, očigledno je razmislio, promenio je mišljenje, verovatno samo zato da bi ostavio utisak na Erika, jer je zaljubljen u njega, hteo je da mu ugodu, misli je prilagodio Erikovim mislima, odjednom sam bila sama protiv njih troje, dakle nismo više mogli da razgovaramo, debatujemo, stvar bi se pre ili kasnije preokrenula u njihovo razjašnjavanje da priča ustvari ima srećan kraj, ja ne bih umela da se branim, ne bih umela da zastupam svoj stav, tragedija u priči mi se čini previše očigledna da bi mogla da nađe još neke druge argumente, kad bih ostala pri svome, možda bi čak ispala čudna i tvrdoglava, a to nisam želela, rekla sam hm, možda ste u pravu, mogla sam i da ćutim, trebalo bi da ćutim, kad već onda nisam umela da branim komšijinog psa, skoro nas je zaslepelo, došla je struja, Erik je uzviknuo Marinka, tiramisu!